

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE
FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU**

**ANALÝZA ŠTRUKTÚRY MAJETKU A ZDROJOV
MAJETKU VYBRANÉHO PODNIKATEĽSKÉHO
SUBJETKU**

Bakalárska práca

Študijný program:

Účtovníctvo

Študijný odbor:

Účtovníctvo

Školiace pracovisko:

Katedra informačných systémov

Školiteľ:

doc. Ing. Jozef Bojňanský, PhD.

Nitra 2010

Jana Hajdenová

Čestné vyhlásenie

Podpísaná Jana Hajdenová vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Analýza majetku a zdrojov majetku vybraného podnikateľského subjektu“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 12. mája 2010

Pod'akovanie

Touto cestou vyslovujem pod'akovanie doc. Ing. Jozefovi Bojňanskému, PhD. za pomoc, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní bakalárskej práce.

V Nitre 12. mája 2010

Zoznam skratiek a značiek

a kol.	a kolektív
a pod.	a podobne
a. s.	akciová spoločnosť
č.	číslo
DHM	dlhodobý hmotný majetok
IAS/IFRS	medzinárodné účtovné štandardy
mil.	miliónov
ods.	odsek
resp.	respektíve
t. j.	to jest
tis.	tisíc
tzv.	takzvaný
Zb. z.	Zbierka zákonov
ZSSK Cargo	Železničná spoločnosť Cargo

OBSAH

ÚVOD.....	8
1. Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky	9
2. Cieľ práce.....	20
3. Metodika práce a materiál.....	21
3.1. Charakteristika Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a.s.	21
3.2. Metodika práce	23
4. Vlastná práca.....	26
4.1. Analýza štruktúry majetku.....	26
4.1.1. Analýza neobežného majetku	28
4.1.2. Analýza obežného majetku	32
4.2. Analýza štruktúry zdrojov majetku.....	36
4.2.1. Analýza vlastného imania	39
4.2.2. Analýza záväzkov	40
5. Záver	42
6. Použitá literatúra	44

ABSTRAKT

Predkladaná bakalárska práca má názov „Analýza štruktúry majetku a zdrojov krytia majetku vo vybranom podnikateľskom subjekte“, ktorým je akciová spoločnosť Cargo Slovakia. Akciová spoločnosť je kapitálovou spoločnosťou, ktorej charakteristickým znakom je kapitálová účasť spoločníkov. Základné imanie je rozvrhnuté na určitý počet akcií s určitou menovitou hodnotou. Autor sa v práci sa zameriava na vývoj štruktúry majetku a jeho zdrojov za tri po sebe sledované obdobia (2006 – 2008). Porovnáva neobežný majetok, obežný majetok, vlastné imanie a nakoniec cudzie zdroje. V skúmaní aplikuje vybrané ukazovatele zadlženosti, ktorými sú celková zadlženosť, samofinancovanie a úverová zadlženosť. Údaje čerpá z knižných publikácií slovenských autorov z oblasti účtovníctva, financií a charakteristík spoločností. Prameňom informácií sú tiež Výročné správy spoločnosti za sledované kalendárne roky, ktoré sú mu spoločnosťou poskytnuté. Súčasťou výročných správ je súvaha, výkaz ziskov a strát a poznámky. Hlavným predmetom činnosti podniku je nákladná preprava v rámci železničných dráh Slovenskej republiky. V záverečnej časti konštatuje návrhy na riešenie poznatkov.

Kľúčové slová: akciová spoločnosť, majetok, zdroje, majetková a kapitálová štruktúra, výročné správy, ukazovatele zadlženosti.

ABSTRACT

The presented Bachelor thesis is entitled „Analysis of the structure of assets and sources of property coverage in a selected business entity“ which is joint-stock company ZSSK Cargo Slovakia. Joint-stock company is a company whose hallmark is the shareholding of partners. The capital is divided into a number of shares of a particular denomination. Author of the thesis targets the development of the assets' structure and resources of three following periods. (2006 - 2008). Also comparing fixed and current assets, equity and then external sources. In examination is applying chosen indicators, which are total debt, self-financing and credit debt. Author is drawing data from the books of Slovak authors about accounting, finance and characteristics of the companies. The source of information will be also the company's annual reports for calendar years which will be provided by chosen company. Part of the annual reports is also the balance sheet, the account of profit and loss and notes. The main activity of company is carriage by rail in the Slovak republic. In the final section we are alleging the proposals to deal with knowledge.

Key words: joint stock company, property, resources, wealth and capital structure, annual reports, debt ratios.

ÚVOD

Účtovníctvo je najucelenejším ekonomickým informačným systémom, ktorý presne a spoľahlivo podáva ekonomické informácie a prehľad o stave a pohybe majetku a záväzkov, o rozdieli majetku a záväzkov, o nákladoch a výnosoch alebo o príjmoch a výdavkoch a o výsledku hospodárenia, ale aj o jeho rozdelení. Jeho začiatky siahajú až do dávnej minulosti. Ľudia potrebovali zaznamenávať resp. evidovať majetok, ktorý potrebovali na svoje prežitie. Nevyhnutný transformačný proces priniesol množstvo zmien inštitucionálneho, organizačného a legislatívneho charakteru.

Problematikou štruktúry a zdrojov krytia majetku sa už desaťročia zaoberajú viacerí teoretici a svojimi poznatkami pomáhajú tiež odborníci z praxe. Zaoberať sa touto problematikou je v súčasnej dobe nevyhnutné, ak chce spoločnosť uspieť na trhu v silnej konkurencii. Môžeme hovoriť o tzv. vnútornom zdraví spoločnosti. Štruktúra majetku a jeho zdrojov je súčasťou finančnej analýzy, ktorá je nástrojom, odrážajúcim úroveň úspešnosti, resp. neúspešnosti jednotlivých podnikov na trhu. Finančná situácia podniku resp. spoločnosti má podstatný vplyv na získanie dodatočných zdrojov majetku. Z výsledkov finančnej analýzy sa externí užívatelia, ktorými sú potencionálni akcionári, veritelia, či dodávatelia rozhodujú o budúcich krokoch vo vzťahu k skúmanému objektu. Základné informácie o stave spoločnosti možno získať z výročných správ. Hlavným prameňom potrebných informácií je účtovná závierka a z nej súvaha ako jeden z najdôležitejších výkazov, ktorý vypovedá o stave majetku a zdrojov jeho krytia. Je preto nevyhnutné venovať samotnej analýze a následnej interpretácii súvahových položiek veľkú pozornosť. Samozrejme v účtovnej závierke nesmie chýbať výkaz ziskov a strát a poznámky. Výsledok by mala spoločnosť považovať za hlavný bod na ceste, ktorá vedie k dosiahnutiu dlhodobej stability spoločnosti.

Úlohou tejto práce je analyzovať majetok a zdroje jeho krytia vo vybranom podnikateľskom subjekte, preskúmať štruktúru a zamerať sa na základe ukazovateľov zadlženosti zhodnotiť vhodnosť kapitálovej štruktúry a finančnú situáciu podniku.

1. Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky

Rajčániová, M. (2007) definujú podnik ako ekonomickú a organizačnú formu usporiadania výroby, obchodu a služby, ktorá je založená na dosahovaní zisku prostredníctvom podnikateľskej činnosti. Je to základný podnikateľský subjekt v trhovej ekonomike.

Hontyová, K., Lisý, J., Majdúchová, H. (2005) uvádzajú, že znaky podniku možno rozdeliť na všeobecné a špecifické znaky.

Všeobecné znaky podniku sú:

- ❖ **Kombinácia výrobných faktorov** – v každom podniku sa vyžaduje na strane vstupov vybavenie pracovnými, hmotnými a finančnými zdrojmi čiže výrobnými faktormi.
- ❖ **Hospodárnosť** – racionálne využívanie výrobných faktorov s cieľom znížiť náklady.
- ❖ **Finančná rovnováha** – utváranie predpokladov na primeranú platobnú schopnosť a pohotovosť, ako aj rentabilitu vložených zdrojov.

Špecifické znaky podniku v trhovej ekonomike sú:

- ❖ **Princíp súkromného vlastníctva** – prevažujúci typ vlastníctva, ktorého dôsledkom je majiteľ podniku samostatne rozhoduje o riadení podniku.
- ❖ **Princíp autonómie** – vyjadruje slobodu a nezávislosť podnikateľskej činnosti, ktorá sa riadi trhovými znakmi bez direktívnych zásahov štátu.
- ❖ **Princíp ziskovosti** – je hlavným motívom podnikania a zároveň nevyhnutným predpokladom podnikania, pretože len podnik, ktorý je z dlhodobého hľadiska rentabilný, môže obstáť v konkurencii.

Šuranová, Z., Saxuanová, D., Krištofik, P. (2004) píšú, že podnik je živým organizmom a tvorí ho komplex navzájom prepojených procesov (zásobovanie, výroba, predaj, riadenie a pod.)

Podľa **Pinkovej, D., Neumanovej, A. (1996)** podnik je základným prvkom hospodárskeho systému. Jeho formálnym cieľom je maximálny výsledok výroby pri vynaložení minimálnych prostriedkov.

Podnikanie podľa **Obchodného zákonníka Zákon č. 513/91 Zb. z.** definujeme nasledovne: je to sústavná činnosť vykonávaná podnikateľom samostatne pod vlastným menom a na vlastnú zodpovednosť s cieľom dosiahnuť zisk.

Strážovská, E., Cibáková, V., Lipianska, J. (1996) charakterizujú podnikanie ako cieľavedomú ľudskú činnosť vykonávanú za účelom uspokojovania vlastných potrieb podnikateľa prostredníctvom uspokojovania potrieb iných.

Podnikateľom podľa **Obchodného zákonníka, § 2., Odstavec 2** je:

- ❖ osoba zapísaná v obchodnom registri,
- ❖ osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia,
- ❖ osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov,
- ❖ fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

Podľa **Hontyovej, K., Lisého, J., Majdúchovej, H. (2005)** možno fyzickú osobu definovať ako biologickú jednotku, je ňou každý človek, ktorý sa narodí. Svojou plnoletosťou získava fyzická osoba spôsobilosť na právne úkony. Fyzické osoby môžu byť súkromnými alebo podnikateľskými fyzickými osobami.

Právnickú osobu možno definovať ako inštitucionálnu jednotku, ktorá svoju právnu subjektivitu získava dňom svojej registrácie. Podnikateľské právnické osoby sa registrujú do obchodného registra. Ostatné právnické osoby sa registrujú do osobitných zákonom určených registrov, napr. nadácie do registra Ministerstva vnútra SR.

Obchodný register je verejný zoznam, do ktorého sa zapisujú najdôležitejšie identifikačné údaje o obchodných spoločnostiach, družstvách, zahraničných osobách a fyzických osobách, ktoré požiadali o zápis do obchodného registra. Obchodný register vedie registrový súd ustanovený osobitným zákonom. Súčasťou obchodného registra je zbierka listín. Do zbierky sa ukladajú dokumenty, na základe ktorých podnikateľské subjekty vznikli a pracujú, napr. spoločenské zmluvy, zakladateľské listiny, účtovné závierky a podobne.

Bielik, P. (2008) člení podniky podľa právnej formy na:

- ❖ **podnik jednotlivca** – je vlastne podnik jednej osoby. Pri podnikaní v malom rozsahu má svoje výhody, ktoré spočívajú v tom, že k jeho založeniu postačuje aj menší kapitál a jeho ovplyvňovanie zo strany štátu je minimálne. Hlavnými nevýhodami je zložitejší prístup ku kapitálu, neobmedzené ručenie za dlhy podniku a obmedzená doba životnosti podniku ovplyvnená vekom majiteľa.
- ❖ **osobné spoločnosti** – sú vytvorené a vlastnené dvoma alebo viacerými osobami, ktoré sa delia o zisky a spoločne zodpovedajú za všetky straty. Existujú dve formy osobných spoločností:
 - **verejno-obchodná spoločnosť**
 - **komanditná spoločnosť**
- ❖ **kapitálové spoločnosti**, ktorých charakteristickým znakom je kapitálová účasť spoločníkov, nie ich osobná účasť na riadení spoločnosti. Do tejto skupiny zaradujeme:
 - **spoločnosť s ručením obmedzeným**
 - **akciová spoločnosť**
- ❖ **družstvo** – je spoločenstvom neuzatvoreného počtu osôb založeným s cieľom podnikania alebo zaistovania hospodárskych, sociálnych a iných potrieb svojich členov.
- ❖ **verejné (štátne) podniky** sú organizácie, ktoré zabezpečujú niektoré dôležité služby alebo činnosti, ktoré im delegoval štát vo verejnom záujme. Môžu to byť činnosti ako verejná doprava, energetiky, pošta, telekomunikácie, dopravná infraštruktúra a pod.

Hacherová, Ž., Bojňanský, J., Dobišová, M. (2006) uvádzajú, že podstatou akciovej spoločnosti je, že jej základné imanie je vždy rozvrhnuté na vopred určený počet podielov. Obchodné meno spoločnosti okrem samotného pomenovania musí obsahovať označenie „akciová spoločnosť“ alebo skratku „akc. spol.“ alebo skratku „a. s.“

Podľa **Obchodného zákonníka § 154 akciovou spoločnosťou** je spoločnosť, ktorej základné imanie je rozvrhnuté na určitý počet akcií s určitou menovitou hodnotou. Spoločnosť zodpovedá za porušenie svojich záväzkov celým svojím majetkom. Akcionár neručí za záväzky spoločnosti.

Toto obmedzené ručenie, neobmedzenú životnosť aj po zmene vlastníkov a jednoduché presuny vlastníctva kúpou akcií sú podľa **Bielika, P. (2008)** hlavnými výhodami tejto formy podnikania.

Kubíček, P., Mamojka, M. a kol. (1999) tvrdia, že akciová spoločnosť si základné imanie vytvára vydávaním cenných papierov – akcií. Súhrn menovitej hodnoty všetkých akcií, ktoré akciová spoločnosť vydáva, sa rovná výške základného imania akciovej spoločnosti. Svojou právnou konštrukciou akciová spoločnosť umožňuje zhromaždiť úspory fyzických alebo právnických osôb za účelom podnikania, a tým je vhodnou právnickou osobou najmä pri podnikaní v takých oblastiach, ktoré sú náročné na vstupný kapitál.

Kratochvíl, J., Žáček, V. (1992) poukazuje, že akciová spoločnosť môže byť založená jedným zakladateľom, ak je tento zakladateľ právnickou osobou. Zakladateľom môže byť aj štát. Ak zakladá akciovú spoločnosť jeden zakladateľ, pripravuje a podpisuje tzv. zakladateľskú listinu, pre ktorú nie je predpísaná forma notárskeho zápisu. Ak ide o fyzické osoby, musia akciovú spoločnosť založiť aspoň dvaja zakladatelia, ktorí uzatvárajú tzv. zakladateľskú zmluvu.

Hontyová, K., Lisý, J., Majdúchová, H. (2005) píše, že akcia je cenný papier, s ktorým sú spojené práva a povinnosti akcionára.

Práva akcionára sú:

1. právo podieľať sa na riadení spoločnosti,
2. právo podieľať sa na zisku (na dividende)
3. právo podieľať sa na likvidačnom zostatku spoločnosti

Povinnosťou akcionára je splatiť svoj vklad v stanovenej výške a v určenom čase.

Minimálna výška základného imania je určená na 1 000 000,- Sk.

Orgány akciovej spoločnosti:

- ❖ **valné zhromaždenie** – akcionárov (vrcholový orgán), ktoré rozhoduje o zásadných otázkach akciovej spoločnosti volí výkonné orgány spoločnosti.
- ❖ **predstavenstvo** – (výkonný, štatutárny orgán), ktoré je volené valným zhromaždením: riadi spoločnosť a koná v jej mene
- ❖ **dozorná rada** – (kontrolný orgán), ktorá dohliada na činnosť predstavenstva.

Podnikateľská činnosť podľa **Vaňovej, A. (2004)** je podmienená požadovaným objemom a štruktúrou majetku a nadväzne kvalitatívnou stránkou finančnej základne. Na celkovej výške majetku dominuje dlhodobý hmotný majetok. Finančná náročnosť aktív kladie vysoké požiadavky na tvorbu celkových finančných zdrojov v prepojení na dynamiku investičnej aktivity.

Kočner, M. a kol. (2003) uvádza, že sústava záznamov o hospodárskej činnosti firmy, z ktorých sa získavajú informácie potrebné na riadenie firmy sa nazýva účetný informačný systém.

Ďalej **Kočner, M. (1997)** píše, že účetníctvo je informačný systém, ktorý v trhovej ekonomike uspokojuje potreby širokej skupiny používateľov.

Látečková, A. (2005) vraví, že účetníctvo sa už od svojho vzniku formovalo ako systém umožňujúci zaznamenať a poskytovať požadované údaje – vznik účetníctva je daný praktickými potrebami sledovania evidencie obchodných vzťahov. Začiatky podvojnej sústavy účetníctva siahajú do 13. storočia. Od tej doby pretrváva spôsob účtovnej evidencie, pričom sa účetníctvo neustále zdokonaľuje a stáva nenahraditeľným zdrojom informácií.

Pecháčová, T. (1997) dodáva, vyvrcholením bolo vydanie spisu mnícha Rádu františkánov a matematika Luca Pacioliho v roku 1494. Jednoduché účetníctvo sa začalo vyvíjať systematicky v priebehu 16. storočia ako reakcia na cirkevné zákony, ktoré zdôrazňovali hodnototvorný prínos práce a zavrhovali zisky získané výlučne z vlastníctva kapitálu.

Podľa **Kočnera, M. a kol. (2003)** účetníctvo získava a zobrazuje údaje o skutočnom priebehu hospodárskej činnosti určitého subjektu a je schopné o nich vypovedať z rozličných hľadísk.

Pataky, J., Škorecová, E. (2005) pripomínajú, že základným cieľom účetníctva je podať verný a pravdivý obraz o majetkovej, výnosovej a finančnej situácii podniku. Majetková situácia predstavuje prehľad o štruktúre majetku a zdrojov. Výnosovú situáciu zabezpečujú informácie o nákladoch, výnosoch a vytvorení jednotlivých druhov výsledku hospodárenia. Hodnotenie finančnej situácie umožňuje analýza založená na porovnávaní vzťahov medzi

majetkom a zdrojmi, z ktorých bol získaný resp. ich vzťahmi k dosiahnutému výsledku hospodárenia, prípadne k zložkám, ktoré ho vytvárajú.

Hacherová, Ž., Bojňanský, J., Dobišová, M. (2006) si myslia, že hlavným cieľom všetkých účtovných informácií je verné zobrazenie všetkých skutočností, ktoré tvoria predmet účtovníctva. Vypovedaciu schopnosť obsahu bežného účtovníctva i informácií z účtovnej závierky závisí od právnej úpravy účtovníctva. Prístupy k regulácii účtovníctva v krajinách sú rôzne.

Podľa **Zákona o účtovníctve č. 431/2002 Z. z. §2 ods. 2** predmetom účtovníctva je účtovanie skutočností o:

- a) stave a pohybe majetku
- b) stave a pohybe záväzkov
- c) rozdieli majetku a záväzkov
- d) výnosoch
- e) nákladoch
- f) príjmoch
- g) výdavkoch
- h) výsledku hospodárenia účtovnej jednotky

Na účely **Zákona o účtovníctve** sa rozumie:

- ❖ Majetkom sú tie aktíva účtovnej jednotky, ktoré sú výsledkom minulých udalostí, je takmer isté, že v budúcnosti zvýšia ekonomické úžitky účtovnej jednotky a dajú sa spoľahlivo oceniť podľa § 24 až 28, vykazujú sa v účtovnej závierke v súvahe alebo vo výkaze majetku a záväzkoch
- ❖ Záväzkom existujúca povinnosť účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí, je pravdepodobné, že v budúcnosti zníži ekonomické úžitky účtovnej jednotky a dá sa spoľahlivo oceniť podľa § 24 až 28, vykazuje sa v účtovnej závierke v súvahe alebo vo výkaze o majetku a záväzkoch
- ❖ Výnosom zvýšenie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť
- ❖ Nákladom zníženie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť
- ❖ Príjmom prírastok peňažných prostriedkov alebo prírastok ekvivalentov peňažných prostriedkov účtovnej jednotky

- ❖ Výdavkom úbytok peňažných prostriedkov alebo úbytok ekvivalentov peňažných prostriedkov účtovnej jednotky
- ❖ Výsledkom hospodárenia ocenený výsledný efekt činnosti účtovnej jednotky dosiahnutý v účtovnom období

Hacherová, Ž., Bojňanský, J., Dobišová, M. (2006) tiež píše, že zabezpečovanie podnikateľskej činnosti vyžaduje, aby podnik vlastnil a disponoval požadovaným objemom a štruktúrou hmotných prostriedkov a nehmotných vecí, ktoré tvoria majetok podnikateľa.

Krištofík, P., Sauxunová, D., Šuranová, Z. (2009) tvrdia, že majetok musí kumulatívne spĺňať tieto kritériá:

- ❖ podnik musí majetok ako ekonomický zdroj ovládať, resp. kontrolovať
- ❖ vlastníctvo, resp. kontrola ekonomického úžitku je výsledkom minulých transakcií alebo udalostí
- ❖ majetok musí garantovať pravdepodobný ekonomický úžitok, ktorý je zabezpečený ak sa majetok môže:
 - použiť pri produkcii výrobkov alebo poskytovaných služieb nezávisle od toho či má majetok hmotnú alebo nehmotnú podobu
 - vymeniť za iný majetok
 - akceptovať veriteľmi na vyrovnanie záväzkov,
 - rozdeliť medzi vlastníkov podniku

Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania člení podľa doby použiteľnosti majetok na dlhodobý majetok a krátkodobý majetok.

Bielik, P. (2008) dopĺňa, že dlhodobý majetok slúži podniku dlhšiu dobu (viac ako 1 rok), nespotrebováva sa naraz, ale postupne (okrem pozemkov, ktoré sa neopotrebovávajú) a úmerne tomuto postupnému opotrebovávaniu prenáša svoju hodnotu vo forme odpisov do nákladov podniku.

Neumanová, A., Pinková, D. (1996) píše, že krátkodobý majetok nazývaný tiež obežný majetok môžeme charakterizovať ako súčasť majetku podniku, ktorý sa po vstupe do transformačného procesu celý naraz spotrebúva, t.j. vchádza do hodnoty nových výrobkov celou svojou podstatou. Je určený buď na ďalšiu spotrebu, alebo na predaj.

Pataky, J. a Škorecová, E. (2006) posudzujú majetok podľa podstaty (charakteru) a členia majetok na nehmotný, hmotný, finančný a pohľadávky.

Pričom **Pataky, J., Škorecová, E. (2005)** v ďalšej zo svojich publikácií charakterizujú:

dlhodobý nehmotný majetok – ako majetok, ktorého ocenenie (vstupná cena) je vyššie ako 50 000,- Sk a doba použiteľnosti (prevádzkovo - technická funkcia) je dlhšia ako jeden rok.

dlhodobý hmotný majetok – ako majetok, ktorého ocenenie (vstupná cena) v prípade samostatne hnuteľných vecí a a súborov hnuteľných vecí je vyššie ako 30 000,- Sk a doba použiteľnosti je dlhšia ako jeden rok.

dlhodobý finančný majetok, ktorý predstavuje cenné papiere, podiely, pôžičky, ďalší majetok ako sú umelecké diela, zbierky, predmety z drahých kovov a pozemky, ktoré podnik nakúpil s cieľom dlhodobo uložiť voľné peňažné prostriedky.

dlhodobé pohľadávky – ako pohľadávky s dohodnutou dobou splatnosti dlhšou ako jeden rok.

Hacherová, Ž., Látečková, A., Škorecová, E., Dušecinová, A. (2004) pod zásobami rozumejú materiál, zásoby vlastnej výroby, tovar, opravné položky k zásobám. Finančnými účtami sledujú krátkodobý finančný majetok a krátkodobé finančné zdroje. Medzi krátkodobý finančný majetok zaraďujú peňažné prostriedky v hotovosti a na bankových účtoch, ceniny a cenné papiere, ktoré sa vyznačujú vysokou likvidnosťou bezprostrednou obchodovateľnosťou a predpokladanou, resp. dohodnutou splatnosťou do jedného roka. Medzi krátkodobé finančné zdroje patria zdroje s predpokladanou, resp. dohodnutou splatnosťou do jedného roka. Zaraďujeme sem krátkodobé finančné výpomoci.

Cenigová, A. (2000) charakterizuje krátkodobé pohľadávky ako pohľadávky z obchodných vzťahov t.j. voči odberateľom a poskytnuté preddavky dodávateľom s výnimkou

predavkov na dlhodobý majetok. Rozlíšenie na dlhodobé a krátkodobé pohľadávky, vo vzťahu k dohodnutej lehote splatnosti, sa zabezpečí v analytickej evidencii k jednotlivým účtom.

Hacherová, Ž., Bojňanský, J., Dobiášová, M. (2006) nezabudli, že okrem sledovania stavu a pohybu majetku sú významnou súčasťou predmetu účtovníctva aj zdroje krytia majetku. Význam slova zdroj zobrazuje abstraktné vyjadrenie formy financovania majetku, teda z akých prameňov sa majetok nadobudol. Každý majetok musí teda pochádzať z nejakého finančného zdroja. Základným kritériom pre klasifikáciu zdrojov je atribút vyjadrujúci vlastnícky vzťah podnikateľského subjektu k majetku. Podľa tohto kritéria sa zdroje členia: vlastné zdroje = vlastný kapitál, vlastné zdroje, cudzie zdroje = cudzí kapitál, záväzky.

Bielik, P. (2008) majetkovou štruktúrou rozumie podiel jednotlivých položiek majetku na celkovom majetku, kapitálovou štruktúrou podiel vlastného a cudzieho, dlhodobého a krátkodobého kapitálu na celkovom kapitáli. Majetková štruktúra ovplyvňuje likviditu podniku, t.j. jeho schopnosť premeniť majetok na peniaze potrebné k úhrade krátkodobých dlhov. Vyšší stupeň likvidity podniku zvyšuje na jednej strane jeho finančnú stabilitu, na druhej strane však znižuje jeho výnosnosť. Rovnako kapitálová štruktúra by mala byť optimálna, čo znamená, že pomer cudzieho kapitálu k vlastnému kapitálu a pomer krátkodobého a dlhodobého kapitálu by mal byť taký, aby celkové náklady na kapitál boli čo najnižšie. Vzťah medzi majetkom a kapitálom charakterizuje tzv. zlaté bilančné pravidlo, ktoré požaduje, aby dlhodobo viazaný majetok bol financovaný kapitálom, ktorý má podnik trvale alebo dlhodobo k dispozícii. Krátkodobo viazaný majetok môže byť financovaný aj kapitálom, ktorý podnik k dispozícii len krátkodobo. Pri posudzovaní objemu a štruktúry podnikového majetku, treba zohľadniť najmä:

- ❖ technický a technologický vzťah a úroveň uskutočnenej činnosti s dynamikou a trendom rozvoja,
- ❖ štruktúru vo vzťahu k trvalej platobnej schopnosti v podniku.

Zložky majetku majú vytvárať predpoklady pre rentabilné hospodárenie a musia byť tak likvidné, aby sa v procese kolobehu premieňali na peniaze skôr, ako je potrebné platiť jednotlivé podnikové záväzky. Prakticky to tvorí finančnú stránku rozhodovania o majetku.

Serenčes, P. (2006) dopĺňa zlaté pravidlo financovania – zdroje, ktorými sú jednotlivé zložky majetku finančne kryté by mali byť podniku k dispozícii minimálne v čase, v ktorom je príslušná zložka majetku v podniku viazaná.

Finančná štruktúra podľa **Siváka, R. (2001)** charakterizuje zdroje, z ktorých bol podnikový kapitál získaný.

Serenčes, P., (2006) tiež považuje za najdôležitejšie faktory pôsobiace na kapitálovú a finančnú štruktúru podniku:

- ❖ náklady kapitálu pre podnik
- ❖ náklady finančných ťažkostí
- ❖ majetkovú štruktúru podniku
- ❖ pôsobenie inflácie
- ❖ požiadavky finančnej istoty a finančnej voľnosti
- ❖ snahu o udržanie vlastníckej kontroly nad podnikom
- ❖ situáciu na finančnom trhu

Hacherová, Ž., Bojnanský, J., Dobiášová, M. (2006) uvádzajú štruktúru a obsahovú náplň vlastných (vlastného imania) a cudzích zdrojov (záväzkov):

Syntetické položky vlastných zdrojov sú:

Základné imanie – je najdôležitejším vlastným zdrojom krytia majetku určeného na podnikateľskú činnosť. Predstavuje súhrn peňažných a nepeňažných vkladov, ktoré vložili do podniku jeho zakladatelia.

Kapitálové fondy – netvoria sa zo zisku. Kryjú ten majetok, ktorý bol nadobudnutý napr. vkladmi spoločníkov, ktoré nezvyšujú základné imanie účtovnej jednotky.

Fondy tvorené zo zisku – predstavujú rozdelenie výsledku hospodárenia. Sú povinné (zákonné) v akciovej spoločnosti a v s.r.o. ako aj povinná minimálna tvorba nedeliteľného fondu v družstve. Ostatná tvorba fondov zo zisku je fakultatívna.

Výsledok hospodárenia za minulé účtovné obdobia – ak je vykázaný nerozdelený zisk z minulých rokov má to pozitívny dopad na vlastné imanie. Neuhradená strata z minulých účtovných období znižuje vlastné imanie.

Výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie – predstavuje čistý zisk alebo stratu, ktorá znižuje vlastné zdroje.

Cudzie zdroje sú tvorené:

Rezervy – podnik vytvára na základe zásady opatrnosti na budúce možné riziká a straty. Rezervy sú záväzkom, ktorý predstavuje budúcu povinnosť účtovnej jednotky, lebo je pravdepodobné, že v budúcnosti bude úbytok peňažných prostriedkov. Rezervy sú špecifickým druhom záväzkov preto, lebo k času ich tvorby poznáme len účel načo sa tvoria, ale nepoznáme ich presnú sumu a čas čerpania.

Dlhodobé a krátkodobé záväzky, ktoré sa vzťahujú na už uskutočnené hospodárske operácie, budú uhradené v dohodnutej dobe splatnosti v prísne stanovenej sume. K záväzkom ako cudzím zdrojom majetku v podnikateľskom subjekte v zásade patria: záväzky voči dodávateľom, voči zamestnancom, zo sociálneho fondu, voči štátnym orgánom, voči inštitúciám zdravotného a sociálneho poistenia, z finančného prenájmu, prijaté preddavky a pod.

Krátkodobé bankové úvery – sú cudzím zdrojom krytia majetku až do doby splatnosti úveru, ktorá je stanovená na obdobie najviac jedného roka.

Dlhodobé bankové úvery – obdobne, ako cudzie zdroje krytia majetku majú zhodne vymedzenie tým, že ich dohodnutá doba splatnosti je dlhšia ako jeden rok.

Vydané dlhopisy – sú cudzím zdrojom krytia majetku. Účtovná jednotka ich vydáva za účelom získania peňažných prostriedkov. Emitent má voči kupujúcim do doby splatnosti záväzok z vydaných a predaných úverových cenných papierov.

2. Cieľ práce

Cieľom každej účtovnej jednotky a tiež teda akciovej spoločnosti ZSSK Cargo Slovakia je dosahovanie zisku, čiže prevyšovanie nákladov nad výnosmi. Náklady a výnosy vznikajú spoločnosti v rámci vykonávania svojej podnikateľskej činnosti, ku ktorej bezpodmienečne potrebuje určitý majetok a zdroje krytia jej majetku. Ideálnou predstavou každého vlastníka spoločnosti je krytie všetkého majetku vlastnými zdrojmi, čo je žiaľ v mnohých prípadoch nemožné. K pokrytiu celého majetku spoločnosti je potrebný cudzí kapitál t. j. cudzie zdroje krytia majetku.

Hlavným cieľom bakalárskej práce je analýza štruktúry majetku a zdrojov krytia majetku nami vybraného podnikateľského subjektu. Ako už bolo spomenuté naše skúmanie bude vykonané v akciovej spoločnosti ZS Cargo Slovakia, a. s., ktorej jediným akcionárom je štát.

Hlavnému cieľu práce sú podriadené i všetky čiastkové ciele.

V teoretickej časti ide o:

- ❖ dôkladné štúdium, zhromažďovanie faktorov a uvedenie názorov od viacerých domácich autorov
- ❖ vymedzenie základných pojmov týkajúcich sa témy majetku a zdrojov krytia majetku

V metodike práce:

- ❖ charakterizujeme Železničnú spoločnosť Cargo Slovakia, a. s.
- ❖ uvedieme postupy a metódy spracovania bakalárskej práce

V praktickej časti sa zameriame na:

- ❖ štruktúru a vývoj majetku spoločnosti
- ❖ štruktúru a vývoj zdrojov krytia majetku spoločnosti
- ❖ zhodnotenie ukazovateľov zadlženosti (celková zadlženosť, samofinancovanie, úverová zadlženosť)

3. Metodika práce a materiál

3.1. Charakteristika Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a.s.

Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a. s. bola založená na základe zakladateľskej zmluvy vo forme notárskej zápisnice rozdelením obchodnej spoločnosti Železničná spoločnosť, a.s., Drieňová 24, 820 09 Bratislava. Spoločnosť je právnym nástupcom a zároveň prebrala všetky práva a záväzky obchodnej spoločnosti Železničná spoločnosť, a.s. Výhradným vlastníkom a aj jediným akcionárom spoločnosti je štát. Práva štátu ako akcionára vykonáva Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky. Spoločnosť teda nie je súčasťou žiadneho konsolidovaného celku a nie je neobmedzene ručiacim spoločníkom v žiadnej spoločnosti.

Obchodné meno účtovnej jednotky:	Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s.
Sídlo účtovnej jednotky:	Drieňová 24, 820 09 Bratislava
Identifikačné číslo organizácie:	35 914 921
Deň zápisu do obchodného registra:	01. 01. 2005
Právna forma:	Akciová spoločnosť
Štatutárny orgán:	Predstavenstvo
Zapisované základné imanie:	401 646 418,3754 EUR

Spoločnosť má 121 kmeňových, zaknihovaných akcií. Menovitá hodnota jednej akcie je 3 319 391,8874 EUR. V mene spoločnosti konajú a podpisujú vždy spoločne najmenej dvaja členovia predstavenstva, z ktorých jeden je predseda alebo podpredsa predstavenstva. Podpisovanie za spoločnosť sa vykonáva tak, že k vytlačenému alebo napísanému názvu spoločnosti, menám a funkciám v predstavenstve podpisujúci pripájajú svoj podpis.

Cieľom každej podnikateľskej jednotky je dosahovanie zisku. Zisk nám predstavuje taký výsledok hospodárenia kedy výnosy prevyšujú náklady. Hlavnou činnosťou ZSSK Cargo Slovakia je preprava tovaru. Na železničnom dopravnom trhu vykonáva až 95 % prepráv. Nebolo tomu inak ani v roku 2008 kedy spoločnosť historicky po prvý krát zaznamenala pozitívny výsledok hospodárenia, čiže dosiahla zisk. K dosiahnutému zisku bezprostredne

predchádzalo obdobie roku 2007 kedy minimalizovala svoju stratu. Oproti roku 2006 išlo o pokles viac ako 600 miliónov Sk.

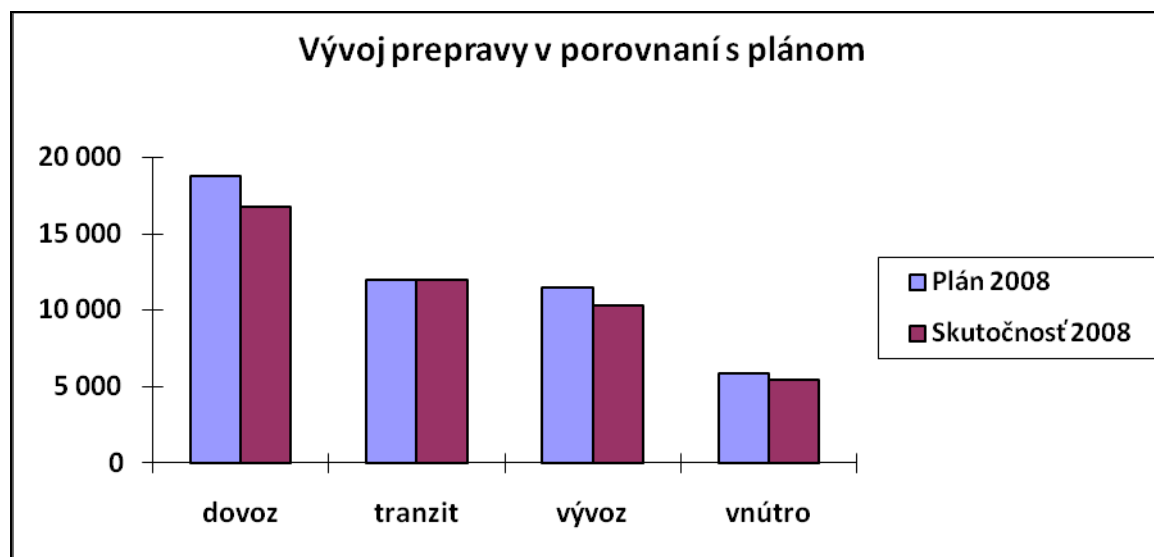
Hlavným predmetom činnosti spoločnosti je nákladná preprava na dráhach železníc Slovenskej republiky. ZSSK Cargo svojou nákladnou dopravou v roku 2008 prepravila 44 525 tis. ton. Pričom plán prepravy bol v objeme 48 112 tis. ton. Plán bol splnený na 92,5 %, čo v absolútnom vyjadrení predstavovalo neplnenie 3 587 tis. ton.

Tabuľka 1: Vývoj prepravy v porovnaní s plánom

v tis. ton	Plán 2008	Skutočnosť 2008	
Dovoz	18 816	16 790	89,2 %
Tranzit	11 980	11 996	100,1 %
Vývoz	11 456	10 280	89,7 %
Vnútro	5 860	5 459	93,2 %
	48 112	44 525	92,5 %

Zdroj: Interný zdroj

Nákladná preprava a jej vývoj prepravy v porovnaní s plánom za rok 2008 je prezentované prostredníctvom nasledujúceho grafu.



Graf 1: Interný zdroj

3.2. Metodika práce

Predmetom skúmania bakalárskej práce je spoločnosť ZS Cargo Slovakia, ktorej hlavnou podnikateľskou činnosťou je vykonávanie dopravno-prepravných služieb nákladnej dopravy. K náplni hlavnej činnosti spoločnosti samozrejme prispieva aj množstvo vyššie uvedených doplnkových služieb. K analýze majetku a zdrojov krytia majetku resp. majetkovej a kapitálovej štruktúry spoločnosti boli potrebné súvahy, výkazy ziskov a strát a tiež súvisiace poznámky. Ako každá účtovná jednotka aj ZS Cargo Slovakia má spomenuté výkazy uvedené vo Výročných správach, ktoré boli základným prameňom pri písaní bakalárskej práce. Kompetentní za vedenie účtovníctva poskytli údaje za roky 2006 – 2008.

Teoretická časť práce je spracovaná v kapitole 1 pod názvom „Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky“, v ktorom sú uvedené názory domácich autorov. Použité najmä knižné publikácie sú zamerané na oblasť účtovníctva, financií a jednotlivých spoločností. Pre vyjadrenie vlastného postoju je v práci použitá 1. osoba množného čísla.

Praktická časť sa skladá z jednotlivých menších podkapitol. V prvej časti sme nahliadli do plánu spoločnosti v rámci nákladnej dopravy a porovnali so skutočnosťou. Nenaplnenie plánu sme si vyjadrili tiež graficky. V samotnej analýze štruktúry majetku a zdrojov krytia majetku vo vybranom podnikateľskom subjekte sme postupovali nasledovne:

analýza štruktúry majetku

- v krátkosti sme zhrnuli čo predstavuje majetok pre spoločnosť a predstavili sme si majetok nami vybranej spoločnosti. Porovnali sme štruktúru majetku, podiel jednotlivých položiek na celkovom majetku a zistili zmeny v štruktúre za tri po sebe nasledujúce obdobia. Celý vývoj majetku spoločnosti sme si znázornili graficky.

analýza neobežného majetku

- charakterizovali sme si neobežný majetok na teoretickej úrovni. Ukázali sme si štruktúru neobežného majetku v ZSSK Cargo Slovakia a vývoj neobežného majetku v rokoch 2006 -

2008. Doplnením bolo grafické znázornenie DHM, ktorý sa značnou mierou podieľa na celkovom neobežnom majetku.

analýza obežného majetku

- postup pri analýze obežného majetku je totožný ako pri analýze neobežného majetku. Grafické znázornenie v tejto časti zodpovedalo celkovému objemu obežného majetku nielen jednej jeho položke ako pri neobežnom majetku

analýza štruktúry zdrojov krytia majetku

- zdroj predstavuje spôsob, akým sme majetok pre podnikateľskú činnosť získali. Čo predstavujú zdroje pre podnik a ako sa zdroje členia sme si vymedzili v rámci tejto podkapitoly. Taktiež sme uviedli štruktúru a vývoj zdrojov majetku našej spoločnosti. V rámci skúmania zdrojov sme aplikovali vybrané ukazovatele zadlženosti a samofinancovania medzi ktoré zaraďujeme:

$$\text{celkovú zadlženosť} = \frac{\text{cudzie zdroje (S r. 086)}}{\text{majetok spolu (S r. 065)}} * 100$$

- vyjadruje nám ako sa cudzie zdroje podieľajú na celkovom majetku podniku. Ak nám ukazovateľ dosiahne výšku do 30 % hovoríme o nízkej zadlženosti, v rozmedzí medzi 31 – 50 % ide o mierne zadlžený podnik, ak zadlženosť dosahuje 51 – 70 % považuje sa za vysokú, zadlženosť sa stáva riziková ak ukazovateľ presahuje 70 %.

$$\text{mieru samofinancovania} = \frac{\text{vlastné imanie (S r. 066)}}{\text{cudzie zdroje (S r. 065)}} * 100$$

- vyjadruje na koľko je spoločnosť schopná financovať majetok vlastnými zdrojmi

$$\text{úverovú zadlženosť} = \frac{\text{úvery (S r. 112)}}{\text{majetok spolu (S r. 065)}} * 100$$

- nám vyjadrí celkový podiel úverov na krytí majetku spoločnosti

analýza vlastného imania

- v tejto analýze sme postupovali podobným spôsobom ako pri obežnom či neobežnom majetku. Skúmali sme jednotlivé položky vlastného imania, vývoj a zmeny vo vlastnom imaní spoločnosti.

analýza záväzkov

- v záverečnej podkapitole praktickej časti sme sa zaoberali poslednou časťou cudzích zdrojov t. j. záväzkami spoločnosti, ktoré sme roanalyzovali rovnakým spôsobom ako ostatné časti majetku a zdrojov krytia majetku.

4. Vlastná práca

Podľa **Zákona o účtovníctve** pod pojmom majetok rozumieme tie aktíva účtovnej jednotky, ktoré sú výsledkom minulých udalostí, je takmer isté, že v budúcnosti zvýšia ekonomické úžitky účtovnej jednotky a dajú sa spoľahlivo oceniť podľa § 24 až 28, vykazujú sa v účtovnej závierke v súvahe alebo vo výkaze majetku a záväzkoch.

Zdroj nám zobrazuje abstraktné vyjadrenie formy financovania majetku, teda z akých prameňov sa majetok nadobudol.

4.1. Analýza štruktúry majetku

ZSSK Cargo Slovakia, a. s. je zameraná hlavne na poskytovanie nákladnej dopravy a s ňou súvisiacich služieb. Spoločnosť tiež prenajíma majetok a poskytuje opravy a údržbu, upratovanie a iné podporné služby. Ako každá účtovná jednotka aj táto spoločnosť potrebuje k uskutočňovaniu svojej činnosti príslušný majetok. Majetkovou štruktúrou rozumieme podiel jednotlivých položiek majetku na celkovom majetku spoločnosti. Pri analýze majetkovej štruktúry som použila údaje z Výročných správ z rokov 2006, 2007 a 2008, ktoré nám boli danou spoločnosťou poskytnuté.

Tabuľka 2: **Štruktúra majetku v mil. Sk za roky 2006, 2007 a 2008**

položka/roky	2006	2007	2008	zvýšenie resp. zníženie	
				06 - 07	08 - 07
majetok spolu	21 364	22 752	23 712	1388	960
dlhodobé aktíva	16 536	19 422	20 615	2886	1193
obežné aktíva	4 729	3 330	3 097	- 1399	- 233
časové rozlíšenie	99	0	0	- 99	0

Zdroj: Výročné správy spoločnosti za roky 2006 - 2008, vlastné výpočty

Z tabuľky 2 vyplýva, že majetok spoločnosti má rastúcu tendenciu z pohľadu dlhodobých aktív, ktoré spôsobujú tiež celkové zvýšenie majetku. Obežné aktíva majú malé zníženie, ktoré však v konečnom dôsledku nespôsobuje zníženie hodnoty celkového majetku. Časové rozlíšenie nákladov a výnosov mala spoločnosť len v roku 2006, čo oproti

roku 2007 predstavuje ich zníženie o 99 mil. Sk a ďalej sa v analýze nimi nebudeme zaoberať.

Tabuľka 3: Vývoj majetku spoločnosti v mil. Sk za roky 2006, 2007 a 2008

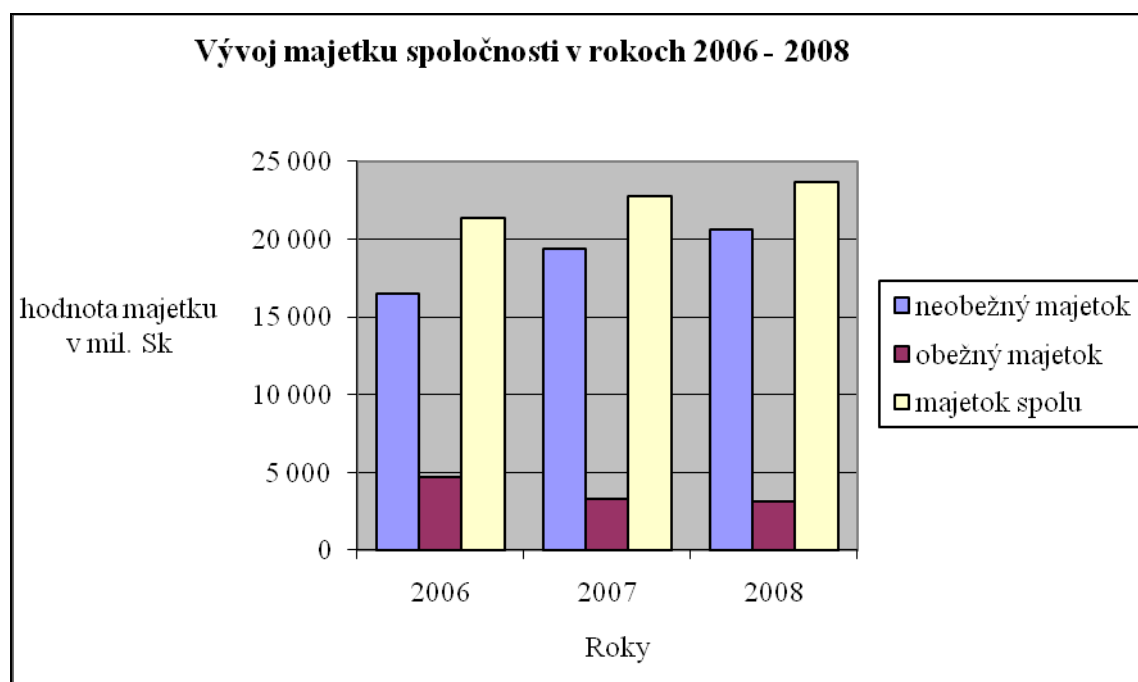
roky	2006	2007	2008	index	index	index	zvýšenie resp. zníženie
položka	%	%	%	07/06	08/07	08/06	08 – 06
majetok spolu	100	100	100	1,06	1,04	1,11	2 348
dlhodobé aktíva	77,40	85,36	86,94	1,17	1,06	1,25	4 079
obežné aktíva	22,14	11,64	13,06	0,70	0,93	0,65	-1 632
časové rozlíšenie	0,46	0	0	0	0	0	-99

Zdroj: Výročné správy spoločnosti za roky 2006 - 2008, vlastné výpočty

V účtovnom období roku 2006 bol podiel dlhodobých aktív na celkovom majetku spoločnosti 77,40 % a obežné aktíva tvorili 22,14 %. V roku 2007 sa dlhodobé aktíva na celkovom majetku spoločnosti podieľali hodnotou 19 422 mil. Sk, čo predstavuje 85,36 %. Obežné aktíva sa znížili na 11,64 % oproti roku 2006. Spoločnosť v ďalšom roku pokračuje vo svojej rastúcej tendencii v oblasti dlhodobých aktív a opäť dochádza k miernemu poklesu v rámci obežných aktív, čo nám podobne ako v porovnaní z predchádzajúcimi obdobiami nespôsobuje zníženie celkového majetku. Celkový majetok sa zvýšil o 2 348 mil. Sk, pričom najväčšiu zásluhu mali opäť dlhodobé aktíva, ktoré predstavovali zvýšenie o 4 097 mil. Sk a v obežných aktívach dochádza k poklesu o 1 632 mil. Sk v roku 2008 v porovnaní s rokom 2006. Ide o nárast celkového majetku spoločnosti o 11 %. Dlhodobé aktíva sa zvýšili o 25 % a pri obežných aktívach išlo o 25 % - né zníženie. V percentuálnom vyjadrení sa dlhodobé aktíva v roku 2008 participovali podielom 86,94 %. Obežné aktíva v danom roku tvorili 13,06 %. V konečnom dôsledku môžeme konštatovať, že celkový majetok spoločnosti mal v období počas troch po sebe nasledujúcich účtovných obdobiach rastúcu tendenciu. Celkový majetok sa zvýšil v roku 2008 oproti roku 2006 o 2348 mil. Sk.

Hlbšej analýze každej skupiny nebežného majetku sa budeme venovať v nasledujúcich častiach, kedy sa zamyslíme nad dôvodmi, čo spôsobilo postupné zvyšovanie dlhodobých aktív spoločnosti a naopak prečo jednotlivé obežné aktíva mali v sledovaných obdobiach klesajúcu tendenciu.

Celkový objem majetku spoločnosti znázorňuje graf 2, v ktorom vidieť postupné zvyšovanie neobežného majetku a naopak zníženie obežného majetku.



Graf 2: Tabuľka 2

4.1.1. Analýza neobežného majetku

Neobežný majetok charakterizujeme ako dlhodobý majetok. Majetok, ktorého doba použiteľnosti je dlhšia ako jeden rok. Dlhodobý majetok je stály, v minulosti nazývaný aj investičný majetok. Neobežný majetok je najdôležitejšou súčasťou každého podnikateľského subjektu. V spoločnosti sa nespotrebováva jednorázovo (okrem pozemkov, ktoré sa neopotrebovávajú), ale sa postupne opotrebováva v priebehu celej jeho životnosti. Stupeň tohto opotrebenia vyjadruje odpis, o ktorý sa postupne znižuje hodnota majetku až do výšky jeho ocenenia v účtovníctve. Tvorí ho dlhodobý hmotný majetok, dlhodobý nehmotný majetok a dlhodobé pohľadávky. Neobežný či dlhodobý majetok pomáha podniku pri výrobe výrobkov či poskytovaní služieb a tak prispieva k tvorbe zisku. Avšak na druhej strane spôsobuje tento majetok podniku tiež fixné náklady. Neobežný majetok je potrebné neustále sledovať.

Ocenenie dlhodobého majetku účtuje každá účtovná jednotka podľa Zákona o účtovníctve, ktorý ocenenie jednotlivých druhov majetku upravuje. Súčasťou dlhodobého neobežného majetku sú aj dlhodobé pohľadávky, teda pohľadávky s dobou splatnosti dlhšou ako jeden rok.

Tabuľka 4: Vývoj neobežného majetku spoločnosti a jeho položiek v mil. Sk v rokoch 2006, 2007 a 2008

roky	2006	2007	2008	zvýšenie resp. zníženie		index	index	index
položka	hodnota	hodnota	hodnota	07-06	08-07	07/06	08/07	08/06
Neobežný majetok	18 928	19 422	20 568	494	1236	1,03	1,06	1,09
DNM	274	403	536	129	262	1,47	1,33	1,96
Zriaďovacie náklady	1	0	0	- 1	0	0	0	0
Software	89	355	364	266	9	3,98	1,02	4,09
Nedokončené investície	184	48	172	- 136	124	0,26	3,58	0,93
DHM	18 654	19 019	20032	365	1013	1,02	1,05	1,07
Pozemky a budovy	3 146	2 993	2 939	- 153	- 54	0,95	0,98	0,93
Stroje, zariadenia, iné aktíva	15 442	15 763	16 671	321	908	1,02	1,06	1,08
Nedokončené investície	66	263	422	197	159	3,98	1,60	6,39

Zdroj: Výročné správy spoločnosti za roky 2006 – 2008, vlastné výpočty

Z tabuľky 4 vyplýva, že Železničná spoločnosť Cargo Slovakia mala hodnota neobežného majetku za sledované obdobia priaznivý vývoj. Jeho celková hodnota sa každým účtovným obdobím zvyšovala. Najviac sa na každoročnom zvýšení neobežného majetku podieľal dlhodobý hmotný majetok. Jeho hodnota v roku 2007 oproti roku 2006 narástla o 365 mil. Sk, čo nám spôsobilo zvýšenie peňažných prostriedkov o 2 %. Hlavným dôvodom zvyšovania dlhodobého hmotného majetku bol nákup nových vozňov pre podnik. Za posledných 10 rokov boli investície do dlhodobého hmotného majetku a teda najmä strojov a zariadení zamerané len na rekonštrukciu a modernizáciu už existujúcich vagónov. V roku 2008 bol nárast o 5 % , čo v peňažnom vyjadrení

predstavuje 1013 mil. Sk. V tejto skupine neobežného majetku mali klesajúcu tendenciu pozemky a stavby. Spoločnosť medzi pozemky a stavby zaraďuje rôzne haly, ktoré podnik používa na opravu lokomotív, vagónov, depá, sklady, dielne, ale tiež administratívne budovy. Zníženie hodnoty pozemkov a stavieb bolo spôsobené predajom depa v Humennom. Išlo však o nepatrné zníženie hodnoty. V roku 2008 oproti roku 2006 sa toto zníženie prehlúbilo len o 7 %. V konečnom dôsledku však zníženie nezohralo žiadnu úlohu v celkovom raste dlhodobého hmotného majetku za sledované obdobia. V dlhodobom nehmotnom majetku prišlo k minimálnej zmene objemu peňažných prostriedkov v oblasti zriaďovacích nákladov. Výraznejšia zmena nastala v oblasti nedokončených investícií, kedy sa ich hodnota znížila o 136 mil. Sk v roku 2007 oproti roku 2006. Avšak v roku 2008 sa ich hodnota zvýšila o 124 mil. Sk. Išlo o nárast o 35,8 %. Kolísanie nedokončených investícií spôsobilo najmä postupné uzatváranie nových dohôd o prenájme na základe, ktorých získava výhody, ktoré sú spojené s vlastníctvom prenajatých nákladných vagónov a taktiež si prenajíma viaceré budovy a haly. Software zaznamenal najväčšie zvýšenie objemu. V roku 2008 oproti prvému sledovanému obdobiu 2006 išlo až o 40,9 % - né zvýšenie hodnoty danej skupiny dlhodobého nehmotného majetku. Spoločnosť v roku 2007 prešla redizajnom používaného ekonomického softvéru. Zdokonalila používanie sapu. Išlo o celkové preinštalovanie softvéru a tiež zavedenie jednoduchšieho používania s čím súviseli tiež rôzne školenia zamestnancov. Hlbšie sa každej skupine dlhodobého neobežného majetku budeme venovať v nasledujúcich tabuľkách a grafoch, kde si ukážeme ako sa jednotlivé položky dlhodobého hmotného či dlhodobého nehmotného majetku podieľali na ich celkovej hodnote.

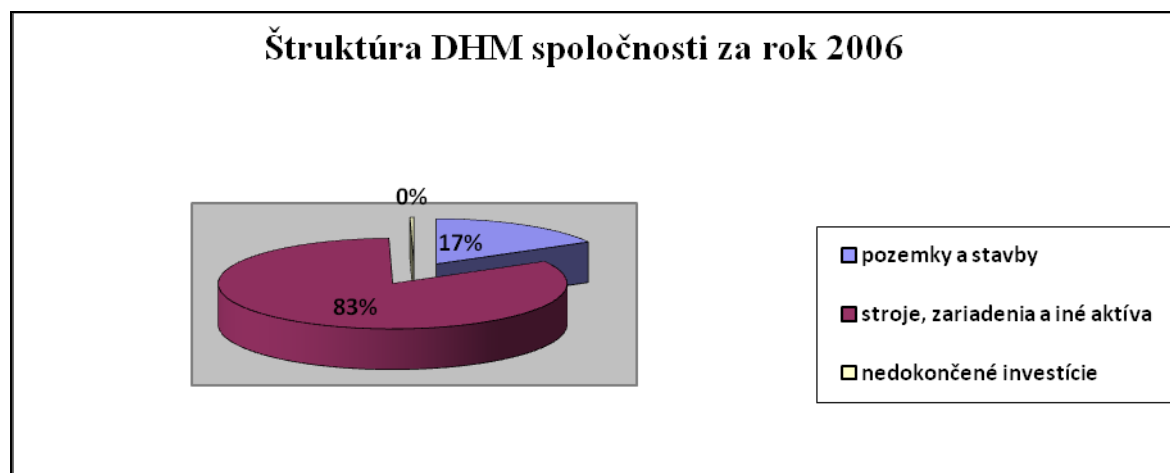
V Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia tvorí dlhodobý hmotný majetok: pozemky a stavby, stroje, zariadenia a iné aktíva a tiež nedokončené investície. Akú hodnotu majú jednotlivé zložky dlhodobého hmotného majetku a ako sa percentuálne podieľajú na celkovom dlhodobom hmotnom majetku vyjadruje tabuľka 5.

Tabuľka 5: Štruktúra dlhodobého hmotného majetku v mil. Sk v rokoch 2006, 2007 a 2008

	2006		2007		2008	
položka	hodnota	%	hodnota	%	hodnota	%
spolu DHM	18 654	100	19 019	100	20 032	100
pozemky a stavby	3146	16,87	2993	15,74	2939	14,67
stroje, zariadenia, a iné aktíva	15 442	82,78	15 763	82,88	16 671	83,22
nedokončené investície	66	0,35	263	1,38	422	2,11

Zdroj: Výročné správy spoločnosti za roky 2006-2008, vlastné výpočty

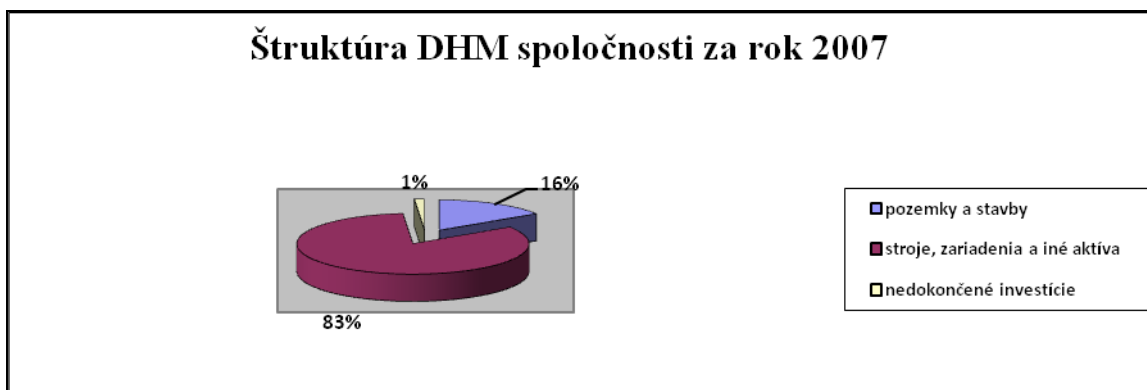
Najväčšou mierou sa v roku 2006 participovali na dlhodobom hmotnom majetku stroje, prístroje a iné aktíva. V spoločnosti v roku 2006 tvorili 82,78 %. Druhým v poradí boli pozemky a stavby, ktorých podiel predstavoval 16,87 %. V danom roku sa minimálnou mierou podieľali nedokončené investície a to mierou 0,35 %. V ďalších rokoch sa ich podiel zvyšoval len minimálne. Celú túto analýzu nám prehľadnejšie poskytuje tabuľka s grafom.



Graf 3: Tabuľka 5

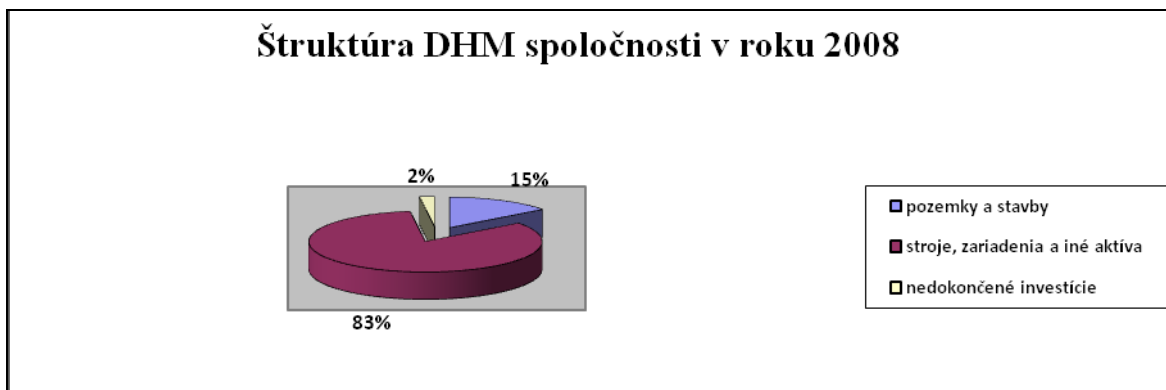
V roku 2007 tomu nebolo inak. Keďže spoločnosť sa zaoberá najmä nákladnou dopravou a ako už bolo spomenuté každých rokom postupne rozširuje svoj vozňový park. Opäť najväčšiu mieru predstavovali stroje, zariadenia a iné aktíva v miere 82,88 %. Poradie sa nemenilo ani v ostatných častiach. Pozemky a stavby tvorili zhruba 16 %.

Nedokončené investície mierne zvýšili svoj podiel oproti roku 2006 na 1,38 %. Štruktúru dlhodobého hmotného majetku si taktiež znázorníme v ďalšom grafe.



Graf 4: Tabuľka 5

V poslednom roku 2008 sa nič podstatné v štruktúre dlhodobého hmotného majetku nemenilo. Mierne poklesol podiel pozemkov a stavieb na 14,67 %. Vedúcu pozíciu si udržali stroje, zariadenia a iné aktíva. Tvorili opäť približne 83 %. Nedokončené investície sa participujú 2,11 % - ami. Opäť si podiel jednotlivých položiek naznačíme v grafe.



Graf 5: Tabuľka 5

4.1.2. Analýza obežného majetku

Obežný majetok v podnikateľskej sfére chápeme ako krátkodobý majetok. Majetok, ktorého doba použiteľnosti je kratšia ako jeden rok. Obežný resp. krátkodobý majetok sa v spoločnosti spotrebováva jednorázovo. Je súčasťou prevádzkového cyklu, mení jednu

formu na inú. Najdôležitejšou časťou obežného majetku sú zásoby, ktorých hodnota sa odovzdáva do novovyrábaných výkonov.

Obežný majetok tvoria už spomínané zásoby, ktorých súčasťou je materiál, nedokončená výroba, polotovary vlastnej výroby, výrobky, zvieratá či tovar. Ďalšou súčasťou sú pohľadávky (odberatelia, pohľadávky voči zamestnancom, pohľadávky voči spoločníkom) a krátkodobý finančný majetok (pokladnica, ceniny, bankové účty, cenné obchodovateľné papiere)

Podobne ako pri neobežnom majetku v tabuľke si naznačíme vývoj obežného majetku spoločnosti a jeho jednotlivých položiek za sledované obdobia.

V obežnom alebo krátkodobom majetku spoločnosť nemala rastúcu tendenciu. V sledovaných obdobiach každoročne prišlo k poklesu pohľadávok z obchodného styku a ostatných pohľadávok. Rastúcu tendenciu zaznamenali iba zásoby. Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty zaznamenali v roku 2007 značný pokles. Avšak v roku 2008 prišlo k ich zvýšeniu. V celkovom ponímaní mal obežný majetok za všetky tri sledované obdobia klesajúcu tendenciu. V roku 2008 oproti roku 2006 išlo už o 25 % - né zníženie hodnoty celého obežného majetku. Daný pokles spôsobili najmä pohľadávky z obchodného styku a ostatné pohľadávky, ktorých zníženie v roku 2007 oproti roku 2006 dosiahlo 585 mil. Sk, čo nám predstavuje pokles na 83 %. Podobne tomu bolo aj v roku 2008 kedy ich objem oproti roku 2007 klesol tiež o 7 %. Spoločnosť odpredáva svoje nehnuteľnosti využiteľné najmä na rekreáciu napr. v Michal'anoch, Patinciach, Prešove a pod. Z daného predaju jej vznikajú značné pohľadávky z obchodného styku, ktorých splatenie spôsobilo prehlbený pokles v rámci tejto skupiny v ďalších rokoch. Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty mali v sledovaných obdobiach kolísavý vývoj. V roku 2007 zaznamenali hlboký pokles vo výške 187 mil. Sk. Pokles bol vyvolaný najmä kúpou a investovaním do dlhodobého hmotného a nehmotného majetku. Najmä prerobením dizajnu softvéru a implementácia medzinárodných štandardov IAS/IFRS. V roku 2008 oproti roku 2007 došlo k miernemu zvýšeniu o 28 %, čo v peňažnom vyjadrení predstavuje 67 %.

Tabuľka 6: Vývoj obežného majetku spoločnosti a jeho položiek v mil. SK v rokoch 2006, 2007 a 2008

roky	2006	2007	2008	zvýšenie resp. zníženie		index	index	index
položka	hodnota	hodnota	hodnota	07-06	08-07	07/06	08/07	08/06
Obežný majetok	4 130	3 431	3 097	- 699	- 334	0,83	0,90	0,75
Zásoby	499	571	640	72	69	1,14	1,12	1,28
Pohľadávky z obchodného styku a ostatné pohľadávky	3 408	2 823	2 353	- 585	- 470	0,83	0,83	0,69
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty	223	37	104	- 186	67	0,17	2,81	0,47

Zdroj: Výročné správy spoločnosti z rokov 2006 - 2008, vlastné výpočty

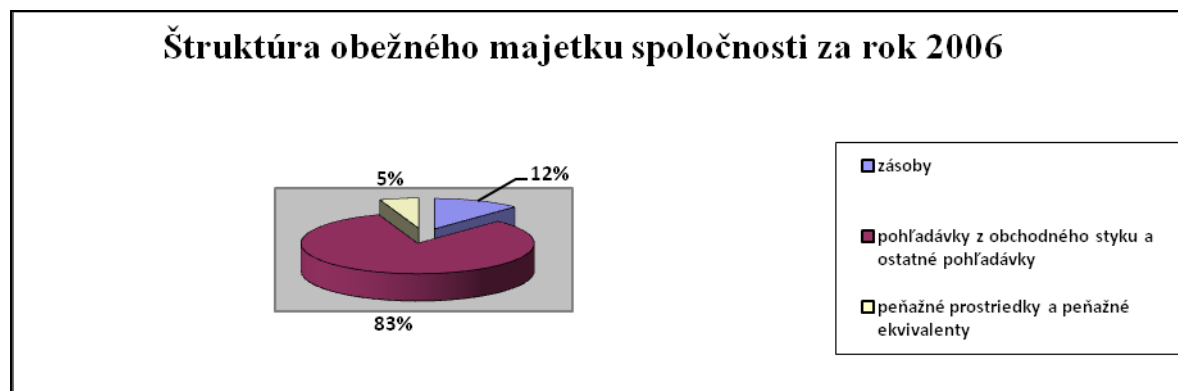
Z uvedeného vyplýva, že obežný majetok spoločnosti je tvorený zásobami, pohľadávkami z obchodného styku a ostatnými pohľadávkami, peňažnými prostriedkami a peňažnými ekvivalentmi. Ako sa jednotlivé položky obežného majetku participovali na celkovom objeme obežného majetku nám znázorni nasledujúca tabuľka a k nej prislúchajúce grafy. Z jednotlivých rokov budeme vidieť, že najviac sa na obežnom majetku v každom zo sledovaných období podieľali pohľadávky z obchodného styku a ostatné pohľadávky. Spoločnosť pohľadávky z obchodného styku má bezúročené a spravidla splatné v lehote 30 až 90 dní. Medzi ostatné pohľadávky spoločnosť zaraďuje finančné deriváty, DPH pohľadávky, ktoré tvorili v sledovaných rokoch značnú časť tejto položky, keďže má podnik uzatvorené viaceré zmluvy so zahraničím a vznikajú tak pohľadávky so zahraničného styku. Hlavné zmluvy sú uzatvorené na obdobie jedného roka a pravidelne sa obnovujú.

Tabuľka 7: Štruktúra jednotlivých položiek obežného majetku v mil. Sk v rokoch 2006, 2007 a 2008

roky	2006		2007		2008	
položka	hodnota	%	hodnota	%	hodnota	%
Obežný majetok	4 130	100	3431	100	3097	100
zásoby	499	12,08	571	16,64	640	20,67
pohľadávky z obchodného styku a ostatné pohľadávky	3 408	82,52	2 823	82,28	2 353	75,98
peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty	223	5,40	37	1,08	104	3,35

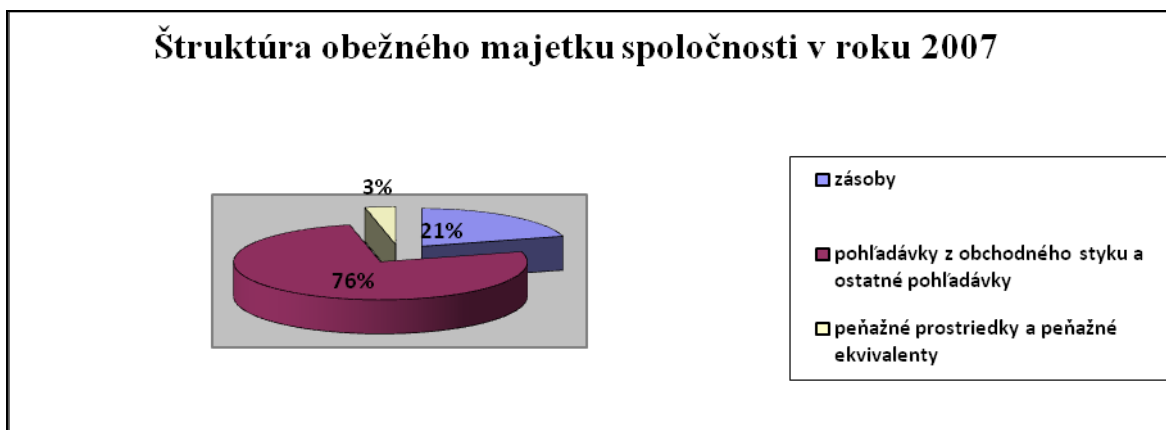
Zdroj: Výročné správy spoločnosti z rokov 2006 – 2008, vlastné výpočty

Na hodnote obežného majetku sa najväčšou mierou podieľali pohľadávky z obchodného styku a ostatné pohľadávky. V percentuálnom vyjadrení v roku 2006 predstavovali 82,52 %. Zásoby sa podieľali 12,08 %. Najmenšou časťou sa podieľali peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty, ktoré tvorili 5,40 %. Danú analýzu si vyjadríme grafom.



Graf 6: Tabuľka 7

V roku 2007 sa v spoločnosti nemenilo poradie jednotlivých položiek podľa hodnoty akou sa podieľali na celkovom obežnom majetku. Pohľadávky z obchodného styku a ostatné pohľadávky v tomto roku predstavovali taktiež zhruba 83 %. Peňažným prostriedkom a peňažným ekvivalentom sa v tomto roku mierne znížil ich podiel na obežnom majetku a naopak zásoby mierne zvýšili svoj podiel. Zásoby predstavovali len 1,08 % a peňažné prostriedky 16,64 %.



Graf 7: Tabuľka 7

V roku 2008 zostalo poradie zachované avšak pohľadávky z obchodného styku a ostatné pohľadávky znížili svoj podiel na 75,98 %. Peňažné prostriedky a ekvivalenty opäť zvýšili svoj podiel na 3,35 %. Zásoby vyšplhali svoj podiel v roku 2008 oproti roku 2007 na 20,67 %.

4.2. Analýza štruktúry zdrojov majetku

Každá účtovná jednotka potrebuje k svojej podnikateľskej činnosti už rozanalyzovaný majetok. Na krytie tohto majetku nám slúži kapitál. Kapitál je tiež nazývaný zdroje krytia. V súvahe nájdeme zdroje krytia majetku pod pojmom pasíva. Pasíva teda vyjadrujú zdroje krytia majetku tvorené tromi zložkami: vlastným imaním, celkovou sumou záväzkov účtovnej jednotky, vrátane iných pasív. Každý majetok musí teda pochádzať z nejakého finančného zdroja. Pričom zdroje majetku delíme na vlastné zdroje majetku a cudzie zdroje majetku.

zdroje majetku	=	vlastné zdroje	+	cudzie zdroje
-----------------------	----------	-----------------------	----------	----------------------

alebo

vlastné imanie a záväzky	=	vlastné imanie	+	záväzky
---------------------------------	----------	-----------------------	----------	----------------

alebo

kapitál	=	vlastný kapitál	+	cudzí kapitál
----------------	----------	------------------------	----------	----------------------

Železničná spoločnosť Cargo Slovakia je akciovou spoločnosťou. V nasledujúcich častiach sa budeme venovať analýzou a skúmaním jednotlivých zdrojov krytia majetku v spoločnosti. Údaje budeme čerpať z výročných správ účtovnej jednotky za roky 2006, 2007 a 2008.

Tabuľka 8: Porovnanie štruktúry zdrojov krytia majetku v mil. Sk za roky 2006, 2007 a 2008

roky	2006	2007	2008	zvýšenie resp. zníženie	
položka				06 - 07	08 - 07
Vlastné imanie a záväzky	23 058	22 752	23 712	- 306	960
Vlastné imanie	11 787	11 616	11 834	- 171	218
Záväzky	11 271	11 136	11 878	- 135	742

Zdroj: Výročné správy spoločnosti za roky 2006 - 2008, vlastné výpočty

Ak sa pozrieme na tabuľky 8 a 9 vidíme, že zdroje krytia majetku spoločnosti Cargo Slovakia mali vo všetkých oblastiach v roku 2007 oproti roku 2006 klesajúcu tendenciu. V každej oblasti išlo o 1 % - né zníženie. Najviac sa na tomto znížení podieľalo vlastné imanie. Zníženie predstavovalo 171 mil. Sk. Záväzky klesli o 135 mil. Sk. V roku 2008 už všetky oblasti zaznamenávajú zvýšenie v celkovej hodnote 960 mil. Sk. V účtovnom roku 2006 bol podiel vlastného imania na celkovom vlastnom imaní 51,12 %. Záväzky v danom roku tvorili 48,88 %. V ďalšom roku sa podiel vlastného imania a záväzkov na celkovom vlastnom imaní veľmi nemenil. Vlastné imanie v tomto prípade predstavovalo 51,05 %. Záväzky sa participovali 48,95 %. V poslednom sledovanom období sa vymenili pozície podielu vlastného imania a záväzkov. V danom roku sa vlastné imanie podieľalo 49,91 % a záväzky 50,09 %. Išlo však len o minimálne rozdiely. V roku 2008 bolo celkové zvýšenie vlastného imania a majetku v hodnote 654 mil. Sk oproti prvému sledovanému obdobiu. V percentuálnom vyjadrení išlo o 3 %. K najväčšiemu zvýšeniu prišlo v roku 2008 oproti roku 2007 kedy záväzky mali nárast až o 7 %.

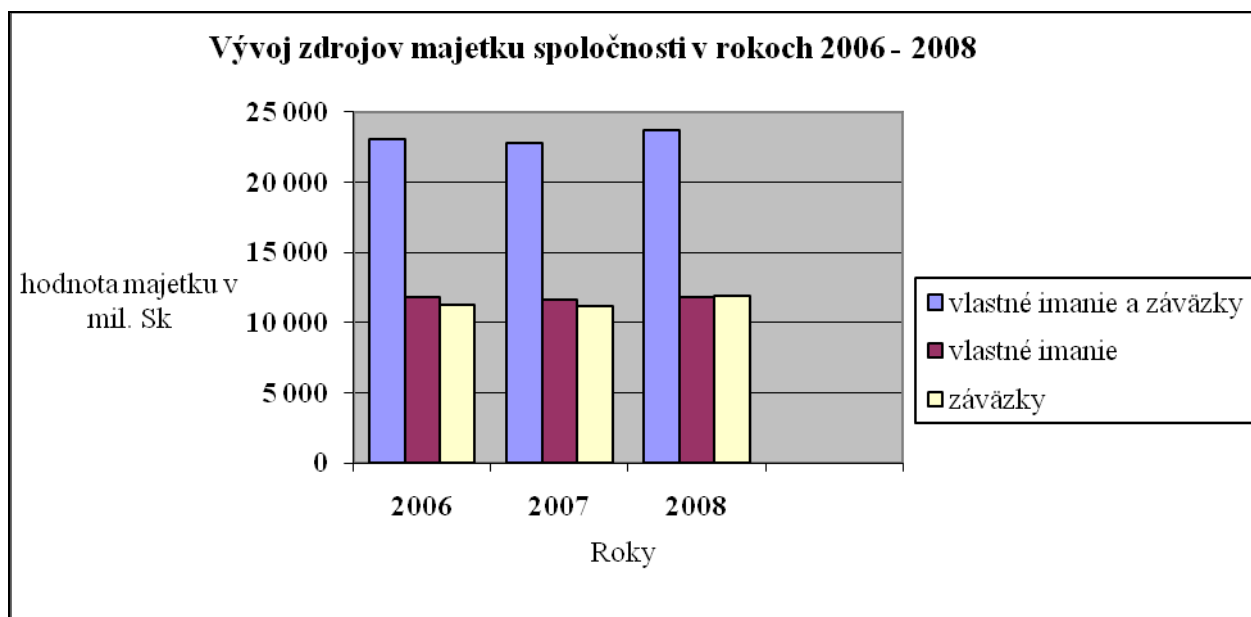
Tabuľka 9: Vývoj zdrojov majetku v spoločnosti v mil. Sk za roky 2006, 2007 a 2008

roky	2006	2007	2008	index	index	index	zvýšenie resp. zníženie
položka	%	%	%	07/06	08/07	08/06	08-06
Vlastné imanie a záväzky	100	100	100	0,99	1,04	1,03	654
Vlastné imanie	51,12	51,05	49,91	0,99	1,02	1,00	47
Záväzky	48,88	48,95	50,09	0,99	1,07	0,99	607

Zdroj: Výročné správy spoločnosti za roky 2006 - 2008, vlastné výpočty

K zvyšovaniu vlastného imania v rokoch 2007 a 2008 prišlo z dôvodu vkladov štátu do ostatných fondov spoločnosti. Taktiež sa v spoločnosti zvyšovali záväzky z obchodných stykov a ostatné záväzky. Z dôvodu kúpy nových strojov a zariadení sa podniku zvyšovali záväzky voči bankám, vzhľadom k tomu, že spoločnosť od bánk získavala rôzne úvery a pôžičky, z ktorých musela platiť úroky.

Aký mal priebeh objem vlastného imania a záväzkov si ukážeme tiež v grafickom prevedení.



Graf 8: Tabuľka 8

Ako spoločnosť hospodári zo svojimi zdrojmi resp. akou mierou sa podieľajú vlastné zdroje a nakoľko majetok kryjú cudzie zdroje nám vyjadrujú ukazovatele zadlženosti.

Tabuľka 10: Ukazovatele zadlženosti a samofinancovania majetku v mil. Sk v rokoch 2006, 2007 a 2008

Ukazovateľ	Hodnota ukazovateľa			Zmena
	rok 2006	rok 2007	rok 2008	08 - 06
Celková zadlženosť	48,88	48,95	50,09	1,21
Miera samofinancovania	51,12	51,05	49,91	- 1,21
Úverová zadlženosť	26,39	25,44	21,93	- 4,46

Zdroj: Výročné správy spoločnosti za roky 2006 – 2008, vlastné výpočty

Z uvedeného vyplýva, že spoločnosť je mierne zadlžená, keďže ukazovatele dosahujú od 31 % do 50 %. Celková zadlženosť podniku sa každým rokom pomaly zvyšovala v konečnom dôsledku išlo o zvýšenie 1,21 %, naopak miera samofinancovania predstavovala v roku 2008 oproti roku 2006 pokles o 1,21 %. Úverová zadlženosť poklesla o 4,46 %.

4.2.1. Analýza vlastného imania

Vlastné zdroje nám predstavujú vklad spoločníkov pri vzniku podniku. Jeho zvyšovanie môže byť vo forme prídeltov zo zisku a ďalších vkladov akcionárov. Do plnej výšky vlastných zdrojov účtovná jednotka nemá žiadne dlhy resp. záväzky. Vlastné imanie je v našej spoločnosti tvorené nasledujúcimi položkami: základné imanie, zákonný rezervný fond, ostatné fondy, oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a neuhradená strata.

Z tabuľky 11 v sledovaných obdobiach vidíme, že spoločnosti v prvých troch položkách vlastných zdrojov neprišlo k žiadnej zmene. Ostatné fondy sa každým rok menili a ich konečný pokles v roku 2008 oproti roku 2006 dosiahol hodnotu až na 92 %. Neuhradená strata zaznamenala priaznivý vývoj v roku 2008, keď sa jej hodnota znížila o 84 mil. Sk. V ostatných fondov zaznamenala spoločnosť v roku 2007 vklad od štátu, čo v prípade takéhoto zdroja krytia majetku vykazovaného ako pasívny účet vedie k zníženiu hodnoty o 100 mil. Sk. Ostatné fondy chápeme ako rozdiel medzi hodnotou majetku a záväzkov vložených štátom pri založení spoločnosti a pri dodatočnom vklade. Oceňovacie rozdiely

z precenenia majetku sa každým rokom prehlbovali v dôsledku podrobnej previerky majetku zameranú na identifikáciu poškodeného a nepotrebného majetku podniku. Previerka viedla k značnému zníženiu hodnoty majetku v roku 2007 a veľké zníženie nastalo tiež v roku 2008 po zohľadnení rozpustenia hodnoty majetku vytvoreného na depo v Humennom. Zákonný rezervný fond využíva spoločnosť na pokrytie strát alebo na zvýšenie základného imania.

Tabuľka 11: **Vývoj vlastného imania spoločnosti a jeho položiek v mil. Sk za roky 2006, 2007 a 2008**

roky	2006	2007	2008	zvýšenie resp. zníženie		index	index	index
položka	hodnota	hodnota	hodnota	07-06	08 -07	07/06	08/07	08/06
VI	11 787	11 616	11 834	- 171	218	0,99	1,02	1
ZI	12 100	12 100	12 100	0	0	1	1	1
ZRF	1 150	1 150	1 150	0	0	1	1	1
Ostatné fondy	430	330	36	- 100	-294	0,77	0,11	0,08
Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku	250	231	0	- 19	- 231	0,92	0	0
Neuhradená strata	1 283	1 535	1 451	252	- 84	1,20	0,95	1,13

Zdroj: Výročné správy spoločnosti za roky 2006 – 2008, vlastné výpočty

4.2.2. Analýza záväzkov

Záväzky v cudzích zdrojoch krytia majetku vznikajú spoločnosti ak pri založení vlastníci nemajú dostatok vlastného kapitálu. Avšak postupne môže ísť aj o záväzky voči bankám, daňovému úradu, zamestnancom a pod. Zložky cudzích zdrojov krytia majetku danej spoločnosti: dlhodobá časť úverov a pôžičiek, zamestnanecké pôžitky – dlhodobé, rezervy, záväzky z finančného prenájmu, ostatné dlhodobé záväzky, krátkodobá časť úverov a pôžičiek, zamestnanecké pôžitky – krátkodobé, záväzky z obchodného styku a ostatné záväzky.

Tabuľka 12: Vývoj záväzkov spoločnosti a ich položiek v mil. Sk v rokoch 2006 – 2008

roky	2006	2007	2008	Zvýšenie resp. zníženie		index	index	index
položka	hodnota	hodnota	hodnota	07-06	08-07	07/06	08/07	08/06
Dlhodobé záväzky	4 502	4 050	5 665	- 452	1615	0,90	1,40	1,26
Úročené úvery a pôžičky	2 237	1 681	2 328	- 556	91	0,75	1,38	1,04
Zamestnanecké pôžitky	339	469	355	130	16	1,38	0,76	1,05
Rezervy	1 378	1 534	1 275	156	- 103	1,11	0,83	0,93
Záväzky z finančného prenájmu	539	359	1 701	- 180	1342	0,67	4,74	3,16
Ostatné dlhodobé záväzky	9	7	6	- 2	- 3	0,78	0,86	0,67
Krátkodobé záväzky	6 769	7 086	6213	317	- 873	1,05	0,88	0,92
Úročené úvery a pôžičky	3 849	4 107	2 871	258	-1 236	1,07	0,70	0,75
Zamestnanecké pôžitky	7	16	18	9	2	2,29	1,13	2,57
Rezervy	96	45	93	- 51	48	0,47	2,07	0,97
Záväzky z obchodného styku a ostatné záväzky	2 712	2 829	3 028	117	199	1,04	1,12	1,12
Záväzky z finančného prenájmu	105	89	203	- 16	114	0,85	2,28	1,93

Zdroj: Výročné správy spoločnosti za roky 2006 – 2008, vlastné výpočty

Záväzky resp. zdroje krytia majetku mali ako vyplýva z tabuľky 12 za sledované obdobia kolísavý priebeh. Najväčším podielom sa na záväzkoch participovali úročené úvery a pôžičky či už išlo o dlhodobé alebo krátkodobé zdroje. Dlhodobé záväzky znížili svoju hodnotu v roku 2007 oproti roku 2006 v dôsledku zmenšenia úročených úverov a pôžičiek, znížili sa tiež záväzky z finančného prenájmu a tiež ostatné dlhodobé záväzky. Avšak v ďalšom období už dané položky zaznamenali zvýšenie. Spoločnosť inovovala svoj ekonomický softvér, nakupovala dlhodobý hmotný majetok a tiež zvyšovala pôžitky zamestnancov, v dôsledku čoho dlhodobé záväzky vzrástli o 6 % v roku 2008 oproti roku 2006. V každom prípade značnú mieru zvyšovania či znižovania záväzkov mali záväzky z prenájmu, keďže spoločnosť v sledovaných obdobiach postupne uzatvárala zmluvy o prenájme vozňov či budov. Záväzky z finančného prenájmu sa v prípade dlhodobých záväzkov zvýšili až o zhruba 47 % a u krátkodobých záväzkov išlo o približne 20 %.

5. Záver

Účtovníctvo je základom pre správne vedenie každého podnikateľského subjektu. Bez správneho vedenia účtovníctva nedosiahneme požadovaný zisk, ktorý je predpokladom každej hospodárskej činnosti. Účtovanie skutočnosti prebieha v účtovných knihách a ich následné vykazovanie v účtovnej závierke tvorí jeden celok. Pomocou analýzy jednotlivých častí účtovnej závierky ľahko rozoznáme silné a slabé stránky spoločnosti. Záujmom každej účtovnej jednotky je zabezpečiť jej stabilitu .

Cieľom bakalárskej práce bola analýza štruktúry majetku a zdrojov krytia majetku vo vybranom podnikateľskom subjekte. Predmetom nášho skúmania sa stala Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a. s., ktorá má svoje sídlo v hlavnom meste Slovenskej republiky v Bratislave. V práci boli sledované tri po sebe nasledujúce obdobia 2006 – 2008. Údaje sme čerpali z výročných správ spoločnosti za jednotlivé kalendárne roky, ktorých súčasťou je súvaha, výkaz ziskov a strát a tiež bezpodmienečne k účtovníctvu potrebné poznámky.

Na základe sledovania štruktúry majetku a cudzích zdrojov t. j. majetkovej a kapitálovej štruktúry a ich priaznivý alebo nepriaznivý vývoj môžeme uviesť nasledovné závery:

- ❖ v roku 2008 mala spoločnosť priaznivý vývoj, keďže na konci účtovného obdobia po prvý krát od svojho vzniku dosiahla pozitívny výsledok hospodárenia – zisk. Majetok spoločnosti tvoria predovšetkým dlhodobé aktíva, ktoré sa na celkovom majetku podniku v najvyššej miere participujú v roku 2008 a to objemom 86,94 %. Vysoký podiel dlhodobých aktív oproti obežným aktívam spôsobujú v spoločnosti najmä stroje a zariadenia, keďže spoločnosť sa zaoberá najmä nákladnou prepravou. Vlastní široký okruh vozňového parku. Obežné aktíva mali v sledovaných obdobiach klesajúcu tendenciu, avšak v konečnom dôsledku nespôsobili celkové zníženie majetku spoločnosti. Najviac sa na znížení hodnoty obežného majetku podieľali pohľadávky z obchodného styku, ktoré v roku 2007 oproti roku 2006 klesli na 83 %. Spoločnosť v tomto roku zaznamenáva odpredaj svojich nehnuteľností využiteľné najmä na rekreáciu napr. v Michal'anoch,

Patinciach, Prešove a pod. Z daného predaju jej vznikajú značné pohľadávky z obchodného styku, ktorých splatenie spôsobilo prehĺbený pokles v rámci tejto skupiny v ďalších rokoch. Peňažné prostriedky mali za sledované obdobia kolísavý priebeh. Značným úbytkom peňazí bola spoločnosť poznačená v roku 2007, keď v rámci modernizácie nakúpila nové vozne. Prírastok peňazí bol zaznamenaný či už z prenájmu alebo zo splatenia pohľadávok.

- ❖ Podľa ukazovateľov zadlženosti sme zhodnotili celkovú zadlženosť podniku, ktorá predstavovala v rokoch 2006 a 2007 hodnotu pod 50 %, čo naznačuje miernu celkovú zadlženosť. V roku 2008 dosiahla spoločnosť celkovú zadlženosť 50,09 %, čo nám spôsobuje tak isto miernu zadlženosť. Miera samofinancovania sa za sledované obdobia znižovala. V konečnom dôsledku v roku 2008 oproti roku 2006 prišlo k zníženiu o 1,21 %. Pozitívnu stránkou spoločnosti bolo zníženie úverovej zadlženosti o 4,46 %.

Návrh na využitie poznatkov

- ❖ pravidelné skúmanie finančnej analýzy, dosiahnuť stav, kedy krátkodobý majetok bude krytý krátkodobými zdrojmi a dlhodobý majetok dlhodobými zdrojmi krytia majetku
- ❖ len finančným zdravím podniku môžeme získať finančnú prosperitu celej spoločnosti
- ❖ zvyšovať podiel obežného majetku podniku, ktorý je najlikvidnejšou časťou hodnoty majetku
- ❖ naďalej pokračovať v modernizácii dlhodobého hmotného majetku
- ❖ snažiť sa dodržiavať príp. prekročiť plán prepravy
- ❖ snažiť sa o dosiahnutie zrovnoprávnenia podmienok podnikania pre všetky druhy dopravy na Slovensku

6. Použitá literatúra

1. Bielik, P. 2008. *Podnikové hospodárstvo*. Nitra: SPU, 2007. 319 s. ISBN 978-80-552-0010-1
2. Cenigová, A. 2000. *Podvojné účtovníctvo pre podnikateľov v praxi aktualizované a prepracované vydanie platné od 1. 1. 2000, Praktická príručka pre účtovníkov*. Bratislava: IBIPRINT, marec 2000. 477 s. ISBN 80-967483-3-5
3. Hacherová, Ž., Bojňanský, J., Dobišová, M. 2006. *Okienko do podnikania II*. Nitra, 2006. 147 s. ISBN 80-8069-816-3
4. Hacherová, Ž., Látečková, A., Škorecová, E., Dušenícová, A. 2004. *Účtovníctvo podnikateľských subjektov*. Nitra: SPU, 2004. 240 s. ISBN 80-8069-318-8
5. Hontyová, K., Lisý, J., Majdúchová, H. 2005. *Základy ekonómie a ekonomiky*. Bratislava: Ekonomická univerzita v Bratislave, 2005. 187 s. ISBN 80-225-1938-3
6. Kočner, M. 1997. *Jednoduché účtovníctvo*. Nitra: SPU, 1997. 56 s. ISBN 80-967842-8-5
7. Kočner, M. a kol. 2003. *Jednoduché účtovníctvo*. Senica: ER-PRINT, a.s., 2003. 221 s. ISBN 80-969056-0-0
8. Kratochvíl, J., Žáček, V. 1992. *Akciová spoločnosť, Spoločnosť s r. o. a jiné obchodní společnosti*. Praha: Management press, 1992. 107 s. ISBN 80-85603-04-7
9. Krištofík, P., Saxunová, D., Šuranová, Z. 2009. *Finančné účtovníctvo a riadenie s aplikáciou IAS/IFRS*. Bratislava: Iura Edition, 2009. 767 s. ISBN 978-80-8078-230-6
10. Kubíček, P., Mamojka, M. 1999. *Obchodné spoločnosti*. Bratislava: Univerzita Komenského, 1999. 179 s. ISBN 80-85719-25-8
11. Látečková, A. 2005. *Automatizácia účtovníctva*. Nitra: SPU, 2005. 93 s. ISBN 80-8069-632-2
12. Neumanová, A., Pinková, D. 1996. *Podniková ekonomika*. Bratislava: Univerzita Komenského, 1996. 231 s. ISBN 80-7160-082-2
13. Pataky, J., Škorecová, E. 2005. *Podvojné účtovníctvo pre samoukov*. Nitra: Effeta, 2005. 217 s. ISBN 80-969-113-7-6
14. Pecháčová, T. 1997. *Praktická príručka jednoduchého účtovníctva*. Bratislava: EPOS, 1997. 192 s. ISBN 80-88810-86-8
15. Rajčániová, M. 2007. *Návody na cvičenia z podnikového hospodárstva*. Nitra: SPU, 2007. 78 s. ISBN 978-80-8069-852-2

16. Serenčes, P. 2006. *Financie a mena*. Nitra: SPU, 2006. 151 s. ISBN 80-8069-768-X
17. Sívák, R. 2001. *Optimálna kapitálová štruktúra a majetkovo-finančná stabilita podnikateľských subjektov*. Bratislava: SÚVAHA, spol. s r. o. , 2001. 85 s. ISBN 80-88727-44-8
18. Strážovská, E., Cibáková, V., Lipianska, J. 1996. *Podnikateľský proces*. Bratislava: Vydavateľstvo SOFA, 1996. 199 s. ISBN 80-85752-23-9
19. Šuranová, Z., Saxunová, D., Krištofik, P. 2004. *Finančné účtovníctvo a riadenie s aplikáciou IAS/IFRS*. Banská Bystrica: UMB v Banskej Bystrici, 2004. 220 s. ISBN 80-8083-021-5
20. Vaňová, A. 2004. *Účtovné a daňové aspekty majetku podnikateľov*. Zborník z X. ročníka Medzinárodného vedeckého seminára „Aktuálne problémy riešené v agrokomplexe“. 19. november 2004 Nitra. ISBN 80-8069-488-6

Prehľad všeobecne záväzných noriem:

21. Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania
22. Zákon č. 431/2002 Z. z. z 18. júna 2002 o účtovníctve v znení neskorších predpisov
23. Zákon č. 513 /1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov